

Lapsen fyysisen rauhoittamisen ohjeistus varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen

Hyvvoitk 02.10.2024 § 117
267/12.07.00.00/2024

Valmistelija

Varhaiskasvatuksen perheohjaaja Mulari Jukka, Hoijakan päiväkodin johtaja Malila Katja, Muksuteekin päiväkodin johtaja Remes Jaana

Pyhäjärven kaupungin hallintosäännön (§ 27) hyvinvointilautakunta päättää hyvinvointipalvelujen toimeenpanossa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa syntyy ajoittain tilanteita, jolloin aggressiivisesti käyttäytyvää lasta on rauhoitettava fyysisesti lapsen oman turvallisuuden, toisten ihmisten koskemattomuuden ja ympäristön vahingottomuuden takaamiseksi sekä varmistamiseksi.

Turvallisuuden takaaminen voi joskus vaatia lapsen ottamista syliin, lyöntien, potkujen ja puremisen ehkäisemistä fyysisellä hallinnalla ja tilanteen rauhoittamista korostuneella läsnäololla sekä lähellä pitämällä. Toimet tulee suorittaa yhteneväisellä käytännöllä, ammatillisesti ja lapsen tunnetta kunnioittaen haastavissakin tilanteissa. Tätä varten varhaiskasvatuksen perheohjaaja ja päiväkodinjohtajat yhdessä henkilökunnan kanssa ovat koostaneet ohjeistuksen varhaiskasvatukseen sekä esiopetukseen.

Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Voimakeinojen käyttöoikeus merkitsee vakavaa puuttumista perusoikeutena turvattuun henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, eikä tähän oikeuteen saa puuttua mielivaltaisesti eikä ilman laissa säädettyä perustetta.

Koska lapsen tai oppilaan muun kiinnipidon edellytyksistä ja noudatettavasta menettelystä ei ole säädetty varhaiskasvatuslaissa tai perusopetuslaissa, perusoikeuksien rajoittaminen voi tulla yksittäistapauksissa kyseeseen ainoastaan rikoslaissa säädettyinä hätävarjeluna tai pakkotilassa sallittuna tekona silloin, kun vähemmän rajoittavat toimet eivät tule kysymykseen. Tällöin kyse on oikeudesta puuttua tilanteeseen fyysisesti rajoittamalla, joka on varhaiskasvatuksen tai koulun henkilöstöllä ammattinimikkeestä riippumatta.

Lapsen fyysinen rajoittaminen on aina viimesijainen toimenpide. Se voi tulla kyseeseen ainoastaan, jos tilanne edellyttää välitöntä puuttumista, eikä vaaraa aiheuttavan toiminnan estäminen muilla keinoilla ole mahdollista. Tällaisessa poikkeustilanteessa lapsi on välittömästi vaaraksi itselleen, toiselle henkilölle tai omaisuudelle. Fyysistä rajoittamista ei missään tilanteessa käytetä kurinpitokeinona tai kasvatuksellisenä menetelmänä.

Lapsen fyysisen rauhoittamisen ohjeistus on liitteenä.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Tilli Jouni

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta hyväksyy liitteenä olevan ohjeistuksen lapsen fyysiseen rauhoittamiseen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

Päätös

Hyväksyttiin.